

Dosarul nr.2r-633/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Daguța)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Malîi, I. Dutca, M. Guzun)

DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu „Nr. 52/202” împotriva Lilies Pantea cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 19 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel înaintată de Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 14 mai 2020, SA „Termoelectrica”, în interesele A.C.C „Nr. 52/202”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lilies Pantea, solicitând încasarea în beneficiul A.C.C „Nr. 52/202” a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 9249,70 de lei pentru perioada noiembrie 2018-ianuarie 2020, încasarea în beneficiul SA „Termoelectrica” a taxei de stat în sumă de 270,00 de lei, precum și a altor cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica”, în interesele A.C.C „Nr. 52/202” și s-a încasat de la Lilia Pantea în beneficiul A.C.C „Nr. 52/202” suma de 9249,70 de lei cu titlu de datorie la costul serviciilor locativ-comunale (energia termică livrată și neachitată în perioada 01 noiembrie 2018-31 ianuarie 2020) pentru apartamentul nr. 628, din bd. XXXXX, mun.Chișinău; s-a încasat de la Lilia Pantea în beneficiul SA „Termoelectrica” cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 270 de lei; s-a autorizat pătrunderea forțată a executorului judecătoresc în încăperile aflate în posesia și/sau în proprietatea debitorului (debitorilor), inclusiv în cele care se află bunurile debitorului (debitorilor), la executarea hotărârii.

La 29 mai 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.41), Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând scutirea de la

plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 19 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal, apelul declarat de Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, împotriva hotărârii din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 31 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.57) și ulterior la 13 august 2021, prin intermediul poștei (f.d.62a), Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 19 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel din 19 iulie 2021 privind restituirea cererii de apel, remiterea cauzei în instanța de apel la etapa punerii pe rol a cererii de apel cu acordarea termenului suplimentar pentru prezentarea apelului motivat.

În motivarea recursului s-a invocat că, hotărârea din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nu a fost recepționată nici de avocat și nici de Lilia Pantea.

Totodată, a menționat că, acțiunea a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă și în conformitate cu art. 276⁴ alin.(3) Cod de procedură civilă, instanța urmă să comunice hotărârea participanților la proces.

În opinia părții recurente, încheierea este adoptată pripit, nu este motivată și contravine art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Prin prisma jurisprudenței CtEDO, s-a referit la obligația instanțelor judecătorești de a motiva deciziile pronunțate.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților la 22 septembrie 2021, prin scrisoare de însoțire (f.d.66) și a fost recepționată la 27 septembrie 2021, conform avizelor de recepție (f.d.68-69).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 19 iulie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 31 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.57), ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica”, în interesele A.C.C.

„Nr. 52/202” împotriva Lilies Pantea cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 21 aprilie 2021 (f.d.36).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel înaintate de către Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor împotriva hotărârii din 21 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că, cererea de apel împotriva hotărârii din hotărârii din 21 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, prin intermediul poștei electronice, la data de 29 mai 2021 (f.d.41).

Prin încheierea din 19 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal, apelul declarat de Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, împotriva hotărârii din 21 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.48-50).

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 21 aprilie 2021 (f.d.36), însă cererea de apel a fost depusă de către Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, prin intermediul poștei electronice, la data de 29 mai 2021 (f.d.41).

Concomitent, Colegiul notează că, partea recurentă a cunoscut despre existența litigiului aflat pe rolul instanței, or, participanții la proces, inclusiv pârâta Lilia Pantea a fost înștiințată cu scrisoare recomandată, contra semnătură, despre faptul precum că examinarea cauzei civile va avea loc la data de 29 octombrie 2020 ora 09:00 (f.d.18, 21).

În data de 24 iulie 2020, avocatul Alexei Croitor, acționând în interesele pârâtei Lilia Pantea, a înregistrat referință la cererea de chemare în judecată (f.d.24-25).

La fel, la cererea avocatului Alexei Croitor, adresată la 29 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, de a i se comunica dacă s-a desfășurat ședința de judecată din 29 octombrie 2020, precum și dacă au fost emise anumite acte procedurale (f.d.28-29), de către asistentul judiciar, prin intermediul poștei electronice, i-a fost expediat răspunsul prin care i s-a comunicat că ședința de judecată din 29 octombrie 2020 nu a avut loc, deoarece judecătorul s-a aflat în concediu medical (f.d.30). Totodată, s-a indicat despre faptul că a fost fixat un nou termen de judecare a cauzei civile, fiind expediată în acest sens citația pentru următoarea ședință de judecată stabilită pentru 21 aprilie 2021 ora 12:00 (f.d.30, 32).

Aici Colegiul menționează că, din adresa Lileei Pantea, citația prin care a fost informată despre data ședinței de judecată din 21 aprilie 2021 ora 12:00, a fost restituită instanței ca fiind „nereclamată” (f.d.33).

Adițional, Colegiul învederează că, în temeiul pct. 2 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimitere nereclamată reprezintă trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În virtutea pct. 101 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație. Scrisorile recomandate cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare” se păstrează timp de 7 zile calendaristice. Mandatele poștale se păstrează timp de 30 de zile. La cererea în scris a expeditorului sau destinatarului, termenul de păstrare a trimiterilor poștale poate fi prelungit, cu excepția scrisorilor cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare”, pînă la 2 luni din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație.

De asemenea, Colegiul notează și faptul că, prin intermediul poștei electronice, la adresa avocatului Alexei Croitor- croitor.al@gmail.com, în data de 29 aprilie 2021 a fost expediată copia dispozitivului hotărârii judecătorești, pronunțat în prezenta cauză civilă (f.d.38). De altfel, în data de 26 aprilie 2021, copia dispozitivului hotărârii judecătorești a fost expediat inclusiv în adresa Lileei Pantea (f.d.37).

În atare circumstanțe decade argumentul părții recurente precum că nu i-a fost expediată copia hotărârii pronunțate în cauza civilă dată, or, materialele cauzei atestă contrariul.

Conjunctura reliefată *supra* confirmă că, apelanta Lilia Pantea a fost în posibilitate de a ataca cu apel în termen hotărârea din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în condițiile în care dispozitivul acesteia a fost expediat atât

în adresa sa, cât și la adresa electronică a avocatului Alexei Croitor-croitor.al@gmail.com, adresă indicată nemijlocit de către avocat și prin intermediul căreia, personal a expediat corespondența în adresa instanței.

Colegiul reiterează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, postulat inserat în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

În context, având în vedere că recurenta a cunoscut despre existența litigiului aflat pe rolul instanței de judecată, instanța de apel justificat a reținut că apelanta a omis termenul de contestare cu apel. Or, recurenta are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul iterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

În concluzie, Colegiul precizează că, alegațiile aduse de către partea recurentă nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care apelanta/recurenta, inclusiv avocatul acesteia, au cunoscut de existența litigiului, precum și despre datele ședințelor de judecată stabilite pentru judecarea cauzei civile.

În altă ordine de idei, art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede că, repunerea în termenul de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Colegiul reiterează că, apelanta/recurenta la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

În continuare, Colegiul relevă că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanta ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantei și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Drept urmare, instanța de apel corect a reținut că apelanta nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului în temeiul art. 116 Cod de procedură civilă.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Colegiul punctează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-

l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevant și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Adițional, Colegiul învederează că, nu poate fi pretinsă nerespectarea de către instanța de apel a prevederilor legale, în situația în care apelanta/recurenta a ignorat atât obligațiile, cât și drepturile sale procedurale.

Mai mult, apelanta/recurenta nu a fost lipsită de posibilitatea de a beneficia de pârghiile legale întru realizarea dreptului la o cale de atac eficientă, în situația în care însăși apelanta/recurenta nu a solicitat repunerea în termen pentru declararea apelului, iar alegațiile aduse în recurs nu pot fi reținute în justificarea omiterii termenului.

Subsecvent, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal.

De altfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În virtutea art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Lilia Pantea, reprezentată de avocatul Alexei Croitor.

Se menține încheierea din 19 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu „Nr. 52/202” împotriva Lilei Pantea cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat